De gemeentehuizen van Zeist

Het honderdjarig jubileum van het pand Eerste Dorpsstraat 15, het zeventig jarig bestaan van het gemeentehuis aan Het Rond en het opnieuw-in-gebruik-nemen van het door brand beschadigde gemeentehuis zijn evenveel redenen om in 1978 de aandacht te vestigen op de drie gemeentehuizen van Zeist.

Het eerste gemeentehuis

Het eerste gemeentehuis werd gekocht van de toenmalige burgemeester, de heer F.N. van Bern.

De raad besloot op 2 december 1839 tot aankoop van het pand op grond van de volgende overwegingen:

"dat zich thans de gelegenheid opdoet om het gebouw, dat sedert onheugelijke jaren als gemeentehuis in hure gebruikt wordt en daar toe, bij den opbouw door de vroegere ambachtsheren van Zeijst, bijzonder is ingericht, staande aan de Dorpsstraat en geteekend no 113 en bekend op het kadaster onder no 289 van sectie B, ten behoeve van de gemeente aan te koopen;

dat het voor de gemeente van belang is deze gelegenheid ten nutte te maken, daar bij eenen eventuelen verkoop aan een ander, welligt aan dit gebouw eene andere bestemming zoude kunnen worden gegeven, waardoor het plaatselijk bestuur niet alleen het locaal van deszelfs vergaderingen, maar ook de bewaarplaats voor de gevangenen, passanten, enz. zoude missen, en dat alzoo zeer ten ongerieve van de gemeente zoude verstrekken;

dat de gemeenteraad diensvolgens het gemelde gebouw door twee deskundigen heeft laten opnemen, die hetzelve hebben getaxeerd op eene koopwaarde van f 4.350,--;

dat volgens ingekomen berichten de eigenaar van het meergemelde gebouw genegen is hetzelve voor

dien prijs in eigendom aan de gemeente af te staan; en in aanmerking nemende, dat de financiële staat der gemeente een zoodanige aankoop toelaat".

Hoewel de goedkeuring van gedeputeerde staten op het besluit tot aankoop al op 25 februari 1840 werd verleend, duurde het nog tot 11 februari 1842 voor het transport plaatsvond voor notaris Johannes Schadee te Zeist. Voor de notaris compareerden de heer Frans Nicolaas van Bern, landeigenaar ter eenre zijde en de heer Pieter Hendrik Brouwer, zeepzieder, gemachtigd door de gemeenteraad van Zeist, ter andere zijde.

In de akte wordt het pand beschreven als: *"het Regthuis der Ambachts-Heerlijkheid van Zeijst, gedeeltelijk met arduin steenen gevel georneerd en al het geen verder daartoe door bestemming behoort en daarin en aan aard- en nagelvast is, zonder daarvan iets uit te zonderen of voor te behouden, staande te Zeist aan de Dorpsstraat, thans genommerd 113, belend aan de eene zijde den Heer van Hall en aan de andere zijde Hendrik Blanken, bekend op den perceelsgewijze kadastralen legger dier gemeente onder sectie B nummero 289, als huis, vier en zestig ellen"* (1).

De heer Van Bern had, aldus de akte, de eigendom van het opgemelde perceel met andere goederen verkregen van de Evangelische-Lutherse gemeente in de kolonie Berbice, op 30 januari 1830.

Het tweede gemeentehuis

Toen de gemeenteraad in 1839 tot aankoop besloot van het gemeentehuis van de heer Van Bern bood het gebouw voldoende ruimte voor het gehele gemeentelijk apparaat.

In de loop der jaren werd Zeist groter en groeide van ruim 2700 inwoners in 1839 tot 5400 in 1870.

Er ontstond behoefte aan meer ruimte en daarom

werd uitgezien naar mogelijkheden voor de bouw van een nieuw gemeentehuis.

Het oude rechthuis stond ingeklemd tussen de huizen van de heer Van Hall en van Hendrik Blanken en daar was dus geen uitbreiding mogelijk.

De volgende advertentie in de Weekbode van 11 januari 1873 bood uitzicht voor het gemeentebestuur:

Belangrijke
VERKOOPING
te ZEIST.

Op **Dingsdag 18 Februarij 1873**, des namiddags ten één ure, zal in het Logement der Broedergemeente te *Zeist*, in het openbaar worden verkocht: het Terrein **BOSCHGROND en MOESTUIN met OPSTALLEN**, liggende in het schoonste gedeelte van *Zeist*, langs *„de Donkere Laan"* tegenover *„de Slotlaan"*, groot ongeveer drie bunders, bijzonder geschikt, ook door het daarop staande prachtige houtgewas, tot het aanleggen van **Villa's.**

De veiling zal geschieden in elf perceelen, verschillende combinatiën en massa's, zooals breeder is omschreven bij billetten, welke met kaarten van den platten grond na den 15 Januarij a. s., verkrijgbaar zijn ten kantore van den Notaris J. H. TERWOGT te *Driebergen*, alwaar nadere inlichtingen zijn te bekomen. Aanwijzing in loco geschiedt door J. W. Goossen, Tuinman te Zeist.

Het college van burgemeester en wethouders besloot op 15 januari 1873 "het gevoelen van de raad in te winnen omtrent den aankoop van het perceel grond op den hoek van de Dorpsstraat en de Donkerelaan, dat zeer geschikt gelegen is tot het bouwen van een ge-

meentehuis".

De gemeenteraad kwam op 22 januari 1873 bijeen om het plan te bespreken en er moet gezegd worden, dat men niet onverdeeld enthousiast was.

Een der raadsleden gaf er de voorkeur aan ter plaatse een hotel of logement te bouwen, opdat daardoor het leven der in- en opgezetenen veraangenaamd en het toerisme bevorderd zou worden.

De burgemeester was van mening, dat Zeist het lot deelde van vele kleine plaatsen in de nabijheid van een grote stad gelegen. Utrecht had in de laatste jaren Tivoli als uitspanningsplaats gekregen en met de spoor was men vanuit Amsterdam bijna even spoedig aan den Rijn te Godesberg als vroeger per rijtuig in Zeist, aldus spreker.

Een voorstel om voor het perceel grond, groot 2570 ellen, maximaal ƒ 15.000,-- te bieden, haalde de eindstreep niet. Er werd ƒ 10.000,-- van gemaakt.

Het bleek niet genoeg te zijn. Op 22 maart 1873 verscheen het bericht in de Weekbode, dat de Jonkvrouwen Walkart te Amsterdam zeven van de elf percelen hadden gekocht, waaronder het hoekperceel Dorpsstraat/Donkerelaan.

Eerlijkheidshalve moet vermeld worden, dat het bericht ook melding maakt van het feit, dat de opbrengst van de elf percelen, totaal ƒ 87.500,--, de publieke schatting ver overtroffen had.

Op 15 mei 1876 werd de volgende stap gezet om te komen tot de bouw van een nieuw gemeentehuis. De raad besloot op die dag het aangrenzende perceel van Hendrik Blanken aan te kopen voor ƒ 12.000,--.

Op 5 oktober 1876 konden de plannen van architect Alb. Nijland uit Utrecht in de gemeenteraad worden besproken. Ook toen was er nogal verschil van mening over de noodzaak tot bouw van een geheel nieuw gebouw.

De voorzitter vatte de meningen van de raadsleden samen door er op te wijzen, dat de een zich tevreden stelde door eenvoudig een gat in de muur te laten

slaan, en op die wijze het oude met het nieuwe gebouw te verenigen, terwijl een ander een doelmatige verbouwing voorstond, door het nieuwe daar te stellen gebouw met de eisen des tijds in overeenstemming te brengen.

In het nieuwe gebouw waren verschillende ruimten ontworpen voor doeleinden, waarvoor voordien ruimten gehuurd werden, zoals het vaccinatiebureau, het lokaal voor de ijk, het nachtwachthuis, een zaal voor loting van de militie, enz.

Nadat iedereen ervan overtuigd was, dat er sprake was van een eenvoudige, doch degelijke vernieuwing besloot de raad het vereiste krediet van *f* 25.000,-- beschikbaar te stellen.

In dezelfde vergadering werd besloten met ingang van 1 november 1876 van de Commissarissen van de Sociëteit "de Vereniging" voor *f* 450,-- per jaar de woning Dorpsstraat 35 te huren als tijdelijk gemeentehuis (2).

Over de verbouw, die blijkbaar twee jaar heeft geduurd en uitgevoerd werd door aannemer A. Groenendijk te Utrecht, komen we weinig of niets tegen.

De Weekbode was, zoals altijd, paraat met een uitgebreid verslag over het nieuwe gemeentehuis.

Het eerste gedeelte van het artikel van 5 oktober 1878 luidt als volgt:

Ons nieuw Gemeentehuis.

Voor eenige maanden plantte men in 't midden van onze Dorpstraat de steigerpalen in den grond, sloeg er latten en planken tegen en onttrok een gebouw aan ons oog, dat gevonnisd was ten doode. Oud was het en hecht daarbij, maar 't hood noch de gemakken, noch de zekerheid, die men daar verlangen mocht; in een tijd, die in zulke zaken van geen behelpen en schikken weten wil, was 't wonder, dat men 1878 schreef, eer 't breekijzer in de voegen gezet werd en de eene steen voor, de andere na, genomen uit zijne rust.

Maar 't was zoo. 't Bekende gemeentehuis was ras in een ruïne verkeerd. En uit het puingruis rezen nieuwe muren op, balken werden gelegd, vloeren en zolders geslagen, er werd gemetseld, getimmerd, gesmeed en geverfd, totdat het nieuwe gebouw met al zijn in- en uitwendige schoonheid voor ons stond. De omtimmering verdween, een paar schrikwekkende hellebaarden, gesteund op puntige morgensterren kroonden 't middenstuk, een paar treurvazen met ramskoppen versierden de zijvleugels, een paar zinken balustrades maakten wat vertooning en daarmêe konden we zeggen: "'t nieuwe Gemeentehuis is gereed." En nu is 't feestelijk in gebruik genomen.

We zullen ons, hoop ik, niet te lang met het uiterlijke bezig houden. Mooi, sprekend vinden we 't niet, maar ieder heeft zijn eigen smaak en we willen gelooven, dat de bouwmeester met moeielijkheden te strijden had, die hem geen vrije hand lieten. Indien 't gebouw hecht en sterk in elkander zit, de verschillende afdeelingen aan de bedoelingen beantwoorden, kan men tevreden zijn. Men kan van Zeist niet eischen, dat het een voorbeeld van bouwstijl geeft.

In vroeger tijden heette het gemeentehuis: rechthuis. Schout en schepenen zaten er ter vierschaar en spraken 't oordeel over leven en dood. Ofschoon 't in ons nieuw gewapend en gespitst gemeentehuis wel niet zoo bar meer zal toegaan, al heeft er onze Commissaris van Politie zijn residentie en zijn „vaste bewaarplaats," toch is 't gemeentehuis voor ons nog altijd een zeker gemeentelijk middelpunt. Daar loopen de draden van ons gemeentelijk bestuur samen, daar wordt beraadslaagd over algemeene belangen, daar wordt het voor en tegen van een belangrijk voorstel gewikt en gewogen, van daar wacht men hulp en bestuur in tijden van algemeenen nood.

Dat middelpunt blijft middelpunt, 't is waar, al steekt het in een oud kleed, blijft het ook, al is, als in sommige gemeenten, 't raadhuis meteen herberg of logement, maar 't kan niet anders dan goed zijn, wanneer men aan de waardige bestem-

ming van zulk een huis ook een zoo goed als mogelijk waardig uiterlijk en eene praktische inrichting weet te verbinden.' Dat is hier met geschied, we verheugen er ons in. Onze gemeente heeft een net gemeentehuis, de Dorpsstraat een statig gebouw meer, we behoeven niet langer met eenige beschaming den vreemdeling op de vergaderplaats onzer dorpsvaderen te wijzen en zullen dat bedenkende, niet te veel roepen over 't geld, dat het ons kost.

Het derde gemeentehuis

De geschiedenis herhaalde zich in de jaren 1876 - 1906.

Ook toen verdubbelde het aantal inwoners van Zeist en wel van 5600 tot 11000. Het is dan ook te begrijpen, dat in het begin van deze eeuw weer behoefte bestond aan uitbreiding van het gemeentehuis.

Een mogelijkheid daartoe deed zich voor in 1904 toen bleek, dat mejuffrouw Marianne Henriëtte Walkart, gewoond hebbende te Amsterdam, Keizersgracht 435 en aldaar overleden op 2 maart 1904, aan de gemeente Zeist het al in 1873 begeerde perceel grond op de hoek van de Donkerelaan en de 1e Dorpsstraat had gelegateerd.

In het raadsvoorstel van 27 maart 1905 inzake de bouw van een nieuw gemeentehuis lezen we daarover onder meer:

"En toen ons in het vorig jaar officieel werd medegedeeld, dat het overbosch aan de Donkerelaan in zijn geheel door mejuffrouw Walkart aan de gemeente was gelegateerd, hebben wij er ons al in verheugd, dat wat reeds voor 32 jaren door den Raad dezer gemeente werd verlangd, thans onder ons bereik gekomen is.

Eén bezwaar bestond nog tegen de verwezenlijking onzer plannen. Door de legatrice was namelijk

de bepaling gemaakt, dat het gelegateerde terrein bestemd moest worden voor publieke wandelplaats, maar dankzij de welwillende houding van de erfgenamen is ook dit bezwaar opgeheven.....
Hierdoor is de weg gebaand tot het bouwen van het gemeentehuis in de onmiddellijke nabijheid van Het Rond."

Het is mede door de uitgeschreven prijsvraag een nogal moeizame weg geworden.
Het al dan niet benoemen van een jury buiten de raad, het bekend-maken van de namen van deze jury (prof. Henri Evers te Delft, A.D.N. van Gendt en A. Salm te Amsterdam) en de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid van de raad zorgden voor de nodige problemen.
Ondanks, en misschien wel dankzij, de nodige publiciteit werden 75 plannen ingezonden. Na beoordeling door de jury kende de raad in zijn vergadering van 16 juli 1906 met 6 tegen 4 stemmen de bekroning toe aan de toen 25-jarige Jan Stuivinga, die onder het motto "Jungfern Adler" zijn ontwerp inzond.
Het is typisch, dat in alle bladen, tot en met de officiële raadsstukken toe, abusievelijk gesproken werd over "Junkfrau mit Adler", terwijl het motto niet meer en niet minder weergaf dan het neurenbergse wapen, voorstellende een monstrum van een adelaar met hoofd en borst van een vrouw.

Wanneer we weten, dat Stuivinga in 1906 met het oog op zijn studie in Neurenberg werkte, dan is het raadsel van het motto opgelost en wordt tevens een verklaring gegeven voor het typisch duitse karakter van het ingezonden ontwerp, waartegen nogal wat bezwaren bestonden.
In een "Nürnberg, 29 Juli 1906" gedateerd schrijven van Jan Stuivinga lezen we hierover onder meer het volgende:
"De verlangde veranderingen in mijn ontwerp ben ik gaarne bereid in overleg met den Raad en de Heeren

Juryleden, aan te brengen en ik houd me overtuigd dat het eenigszins Duitsche karakter, dat in mijn ontwerp nu gevonden werd, zeer gemakkelijk te wijzigen zijn zal.

Door mijn verblijf in verschillende steden van Duitschland, mijn studeeren en schetsen aldaar is onwillekeurig in mijn ontwerp daarvan iets te merken geweest.

Die invloed is echter nog niet zoodanig, dat het me veel moeite kosten zal, dat eruit te verwijderen."

Wanneer we het ontwerp vergelijken met het huidige gemeentehuis is duidelijk te zien, dat er tamelijk ingrijpende wijzigingen zijn aangebracht.

Door onder meer het hoger optrekken van de toren en het veranderen van de hoofdingang heeft het gebouw een geheel ander aanzien gekregen.

Uit de uitslag van de stemming (6 tegen 4) blijkt wel, dat niet iedereen erg enthousiast was met het nieuwe raadhuis, dat *f* 96.000,-- heeft gekost, en aangeduid werd als "paleis" en "monumentaal" gebouw.

Aannemer was G. Vermeer, Steniaweg 9 te Zeist.

De opening

Ter gelegenheid van de opening stond een hoofdartikel in de Weekbode van 11 november 1908, waarin alle mogelijke moeite werd gedaan om toch vooral het mooie van het nieuwe gemeentehuis te laten zien.

Ziehier een poging om de lezers te overtuigen van de schoonheid:

"Weet ge, wanneer ge daar kijk op kunt krijgen? Als ge op een kouden vriesavond, als de maan helder schijnt, het gebouw ziet opdoemen, terwijl ge van de Karpervijver of van de 2e Dorpstraat komt. Tussen de knoestige boomskeletten grijnst de lijnige toren met de gloeiende klokoogen. Het gebouw teekent scherp zijn vormen af tegen de sterrenlucht.

Het maakt indruk. En dat moeten we hebben.
Er zal een tijd komen, dat men dien zelfde indruk ook bij helder daglicht bereikt. Namelijk als de zandsteen door den tand des tijds eerst groen en dan vaal zal geworden zijn, als de baksteen een meer natuurlijke kleur zal aangenomen hebben, als de roode pannen niet meer rieken naar de pannebakkerij. Dan, als de gloed van het nieuwe, verdwenen zal zijn en de hechte massieve steenklomp door verwering en onderhoud een warmer coloriet zal hebben verkregen en de aanschijn van een aloud raadhuis op 't ruime dorpsplein, dan ..... zal zeker de roem al bekend zijn van 't Zeister Raadhuis, in z'n 17e eeuwsche oud-Hollandsche stijl.....

Zes hardstenen treden brengen den bezoeker in het open voorportaal. Dit is door een steenen gewelf overspannen, ingedeeld door zandsteenen ribben, gedragen door gebeeldhouwde consoles die voorstellen de pelikaan (zorgzaamheid) en de uil (wijsheid), een schrijver en een wetsaanwijzer."

De redacteur van de Weekbode gaat nog verder en wijst op alle dingen die er aan en in het raadhuis te zien zijn.
Het is misschien nodig ze allemaal nog eens te noemen, want wie is niet die pelikaan, die uil, die schrijver en wetsaanwijzer al ettelijke malen voorbijgelopen zonder er op te letten?
Wie weet, dat het wapen van Neurenberg, in kleur met het onderschrift "Jungfern Adler", in de ramen van de zij-ingang van het gemeentehuis is aangebracht?
Wie weet, dat in de ramen van de raadzaal, behalve de wapens van de burgemeesters Costerman, Patijn, Huydecoper en Schas ook de wapens voorkomen van Van Zinzendorf en de Graven van Nassau?
Wie weet, dat in de hal van het gemeentehuis boven de deur van de voormalige trouwzaal de spreuk van Cats voorkomt:

"Het beste stuk van 't huisbedrijf,
Dat is een goet, een handsaam wijf"

Wie het niet weet mag gerust komen kijken en het kost ... niets.

Dit in tegenstelling tot de belangstellende burgers in 1908.

De raad was verkwisting verweten, gelet op het belangrijke bedrag voor een volgens hen veel te groots opgezet gemeentehuis. Daarom geen receptie en geen "open huis" bij de ingebruikneming. Men mocht komen kijken op vier achtereenvolgende zaterdagen, des middags van 1-4 uur, voor zover men in het bezit was van een toegangskaart, verkrijgbaar aan het bureau van de Weekbode. De kaarten, geldig voor 14 en 21 november, kostten respectievelijk 25 en 10 cent. Voor de minder draagkrachtigen, die op 28 november en 5 december wilden komen, waren gratis toegangskaarten verkrijgbaar.

Toen na 5 december bleek, dat er nog steeds belangstelling was voor het nieuwe raadhuis, werd voor de twee volgende zaterdagen het tarief van 25 cent weer vastgesteld.

De opbrengst der kaarten was ƒ 70,40, verminderd met ƒ 8,75 drukkosten, zodat ƒ 61,65 kon worden afgedragen aan het daarvoor bestemde goede doel: het comité ter bestrijding van de werkloosheid.

Opnieuw te klein

We kunnen het de gemeentebestuurders van 1908, die al zoveel kritiek moesten slikken over het monumentale gemeentehuis, niet kwalijk nemen, dat het gebouw precies dertig jaar later weer veel te klein geworden was.

De bevolking was van 12000 inwoners in 1908 gegroeid tot 32000 in 1938.

Gelukkig was Jan Stuivinga nog steeds actief als architect in de gemeente Zeist en hem werd gevraagd of hij bereid was een ontwerp te maken voor de uit-

breiding van het raadhuis.

Op 4 mei 1938 deelde hij mee, dat hij zich gaarne met het maken van een ontwerp voor de uitbreiding van het raadhuis zou willen belasten, waarna de gemeenteraad op 2 juni besloot een krediet beschikbaar te stellen voor de uitwerking van een definitief plan.

Het op 27 maart 1939 ingediende plan, raming *f* 172.350,--, werd afgekeurd. Burgemeester en wethouders stuurden het plan terug met het verzoek het ontwerp zodanig te vereenvoudigen, dat - met behoud van de geprojecteerde ruimte - de kosten niet hoger zouden worden dan *f* 150.000,--.

Stuivinga wist het plan zo te besnoeien, dat een besparing verkregen werd van *f* 18.700,--, waardoor het totaal bedrag der begroting op *f* 153.650,-- kwam. Met inbegrip van de aanschaffing van meubilair was de totale begroting *f* 170.000,--.

Op 11 juli 1939 stelden burgemeester en wethouders de raad voor te besluiten tot uitbreiding van het gemeentehuis conform het daarbij aangeboden plan en tot beschikbaarstelling van een krediet van *f* 170.000,--.

Aanvankelijk werd de behandeling van het voorstel aangehouden, totdat in september 1939 de nieuwe raad zou zijn geïnstalleerd.

Toen in verband met oorlogsgevaar het leger gemobiliseerd werd en de staat van beleg werd afgekondigd, werd de zaak van maand tot maand telkens opnieuw uitgesteld. Nadat op 10 mei 1940 de oorlog was uitgebroken werd uitvoering van het plan niet meer mogelijk geacht. Op 20 juni 1940 schreven burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad dat zij het onder de huidige omstandigheden uitgesloten achtten, dat het plan nog zou worden uitgevoerd, zodat zij besloten hadden hun voorstel van 11 juli 1939 terug te nemen. Het honorarium werd aan de heer Stuivinga betaald en het plan werd in de ijskast gelegd.

Een afbeelding van het nooit als zodanig verbouwde raadhuis is hierachter opgenomen.

Het verwoestende vuur

Bij een terugblik op de geschiedenis van het derde gemeentehuis mag één datum niet ontbreken.

Op 21 oktober 1976 verwoestte een felle uitslaande brand, aangewakkerd door harde wind, een deel van het gemeentehuis.

De gehele bovenste verdieping ging in vlammen op, evenals de kamer van de gemeente-secretaris, waar het plafond met een hoeveelheid brandbaar materiaal naar beneden stortte. In andere kamers ontstond grote waterschade.

Bij besluit van 30 mei 1977 besloot de gemeenteraad een krediet beschikbaar te stellen van ƒ 937.000,-- voor de herinrichting van het raadhuis, alsmede een krediet van ƒ 50.000,-- voor het inschakelen van een architect ten behoeve van een nadere oriëntatie over de wijze waarop de nieuwbouw diende te worden gerealiseerd.

De restauratie en de oriëntatie zijn op dit moment nog in volle gang.

Binnen enkele maanden zal het gemeentehuis weer in gebruik genomen kunnen worden. Het monumentale gebouw van 1908 zal dan uitsluitend bestemd zijn voor het bestuur en één secretarie-afdeling.

Dat de toekomstige geschiedschrijvers de architect en de gemeentebestuurders zullen prijzen om hun smaak en visie is de welgemeende wens van

L. Visser

1) Blijkens de veilingcatalogus voor de verkoping op 15 mei 1818 van de bezittingen van de gebroeders Van Laer had het rechthuis gelijkvloers een gijzelkamer, portaal en bodenkamer en boven een ruime zaal.
2) Dit gebouw lag op de hoek van de Waterigeweg/1e Dorpsstraat; tot voor enkele jaren was hotel Munzert er in gevestigd.

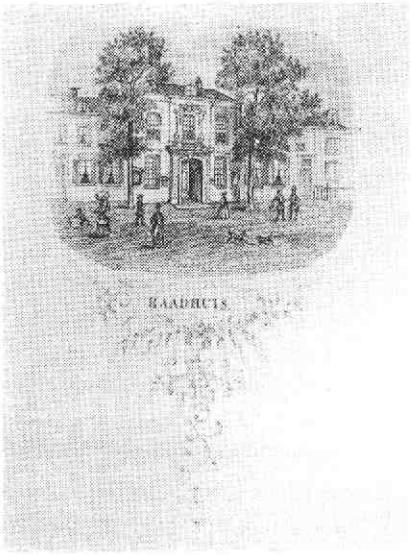

Links: het raadhuis,
briefpapier uit ± 1865

Onder: het rechthuis,
schilderij C.F. Roos, 1877

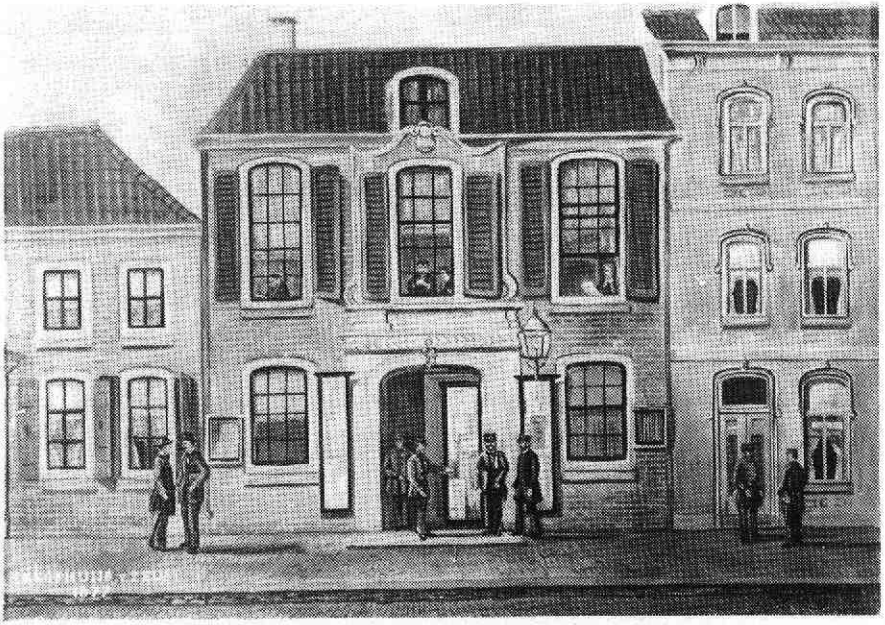

Het pand 1e Dorpsstraat 15 met de
hellebaarden en morgensterren
Foto Hanneke Kortlandt, 1978

Het ontwerp van het raadhuis te Zeist
met enkele neurenbergse torentjes

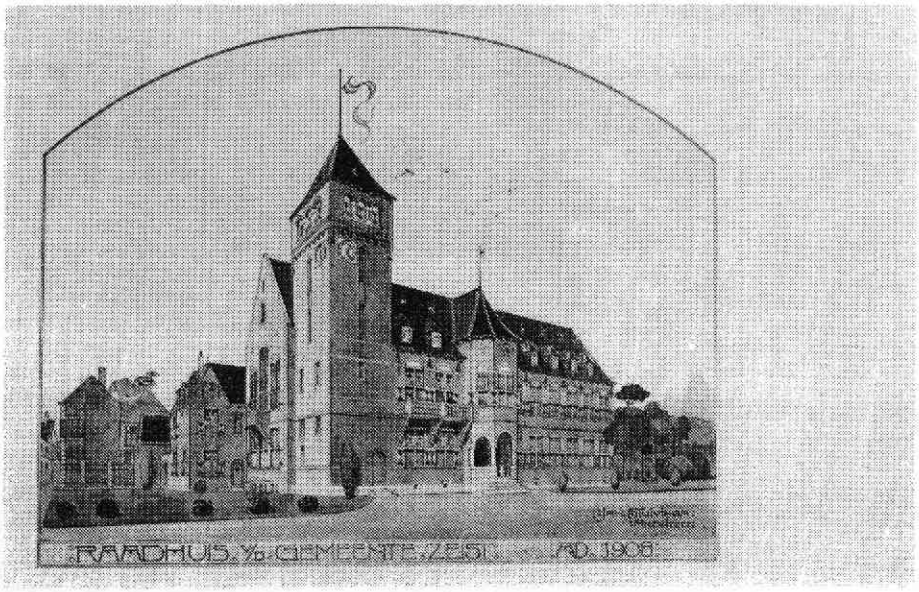

Gewijzigd ontwerp

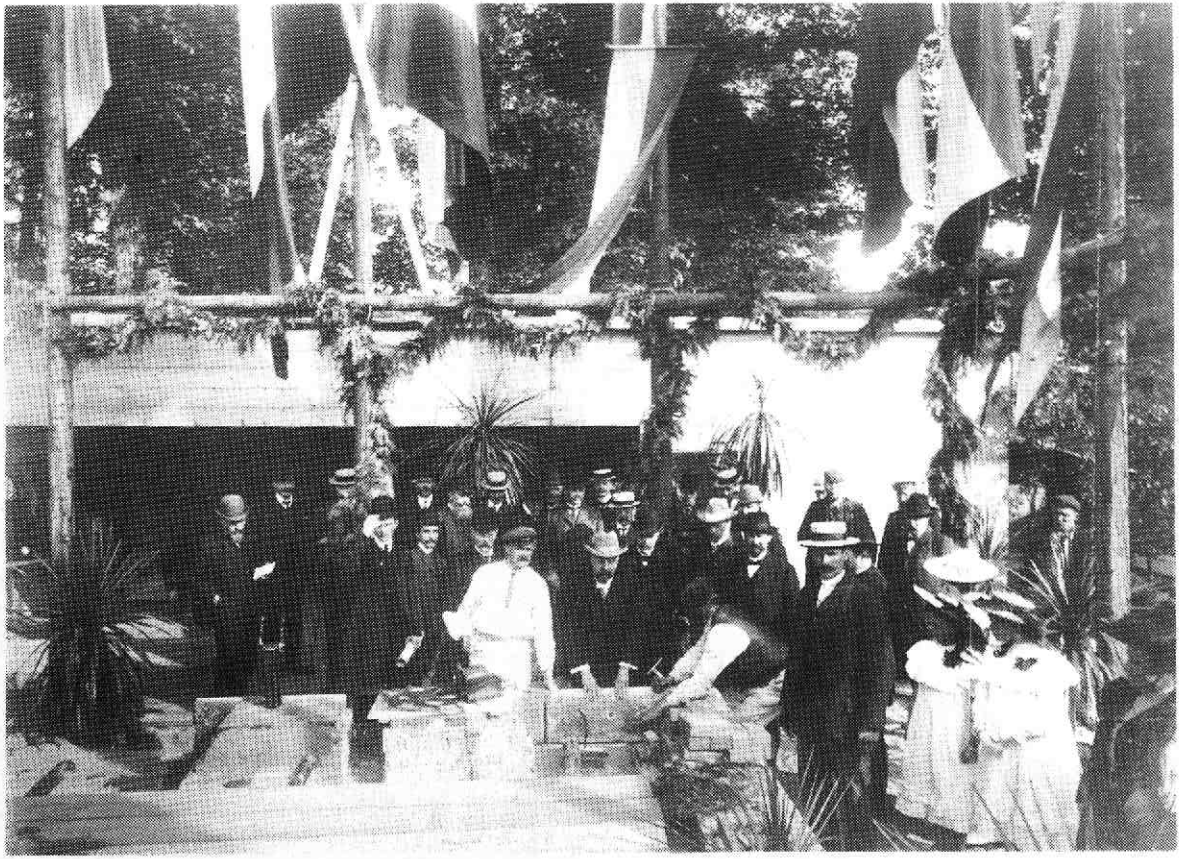

1e steenlegging bouw gemeentehuis aan Het Rond door burgemeester mr J.J. Clotterbooke Patijn van Kloetinge op 7 januari 1907
Architect J. Stuivinga staat links op de foto met hand aan de hoed

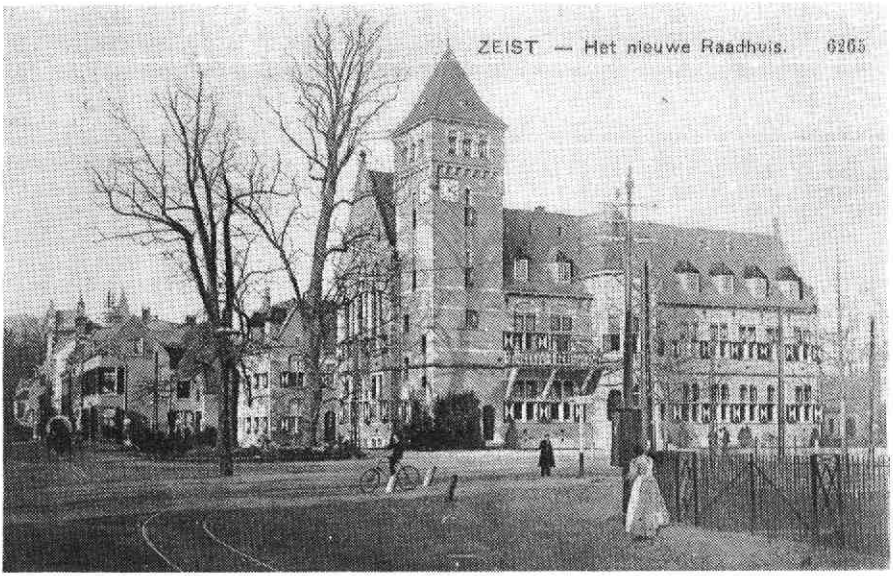

Prentbriefkaart uit 1909

Het gebrandschilderde raam in de achterzijde van het gemeentehuis
Foto W.Th.R. Boeije, 1954

Het Raadhuis dat nooit gebouwd werd

Huidige ruimtenood wordt steeds nijpender

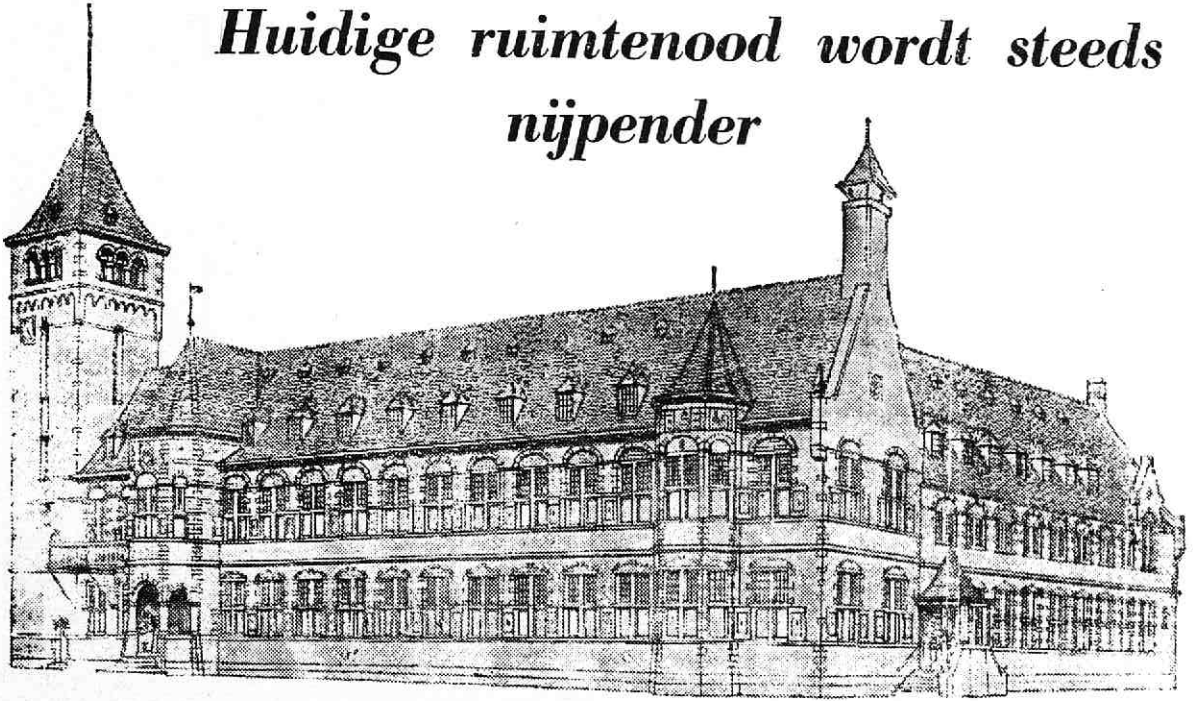

Het ontwerp voor de uitbreiding van het gemeentehuis

Tekening J. Stuivinga, voorkomende in de Zeister Courant, 4 november 1949

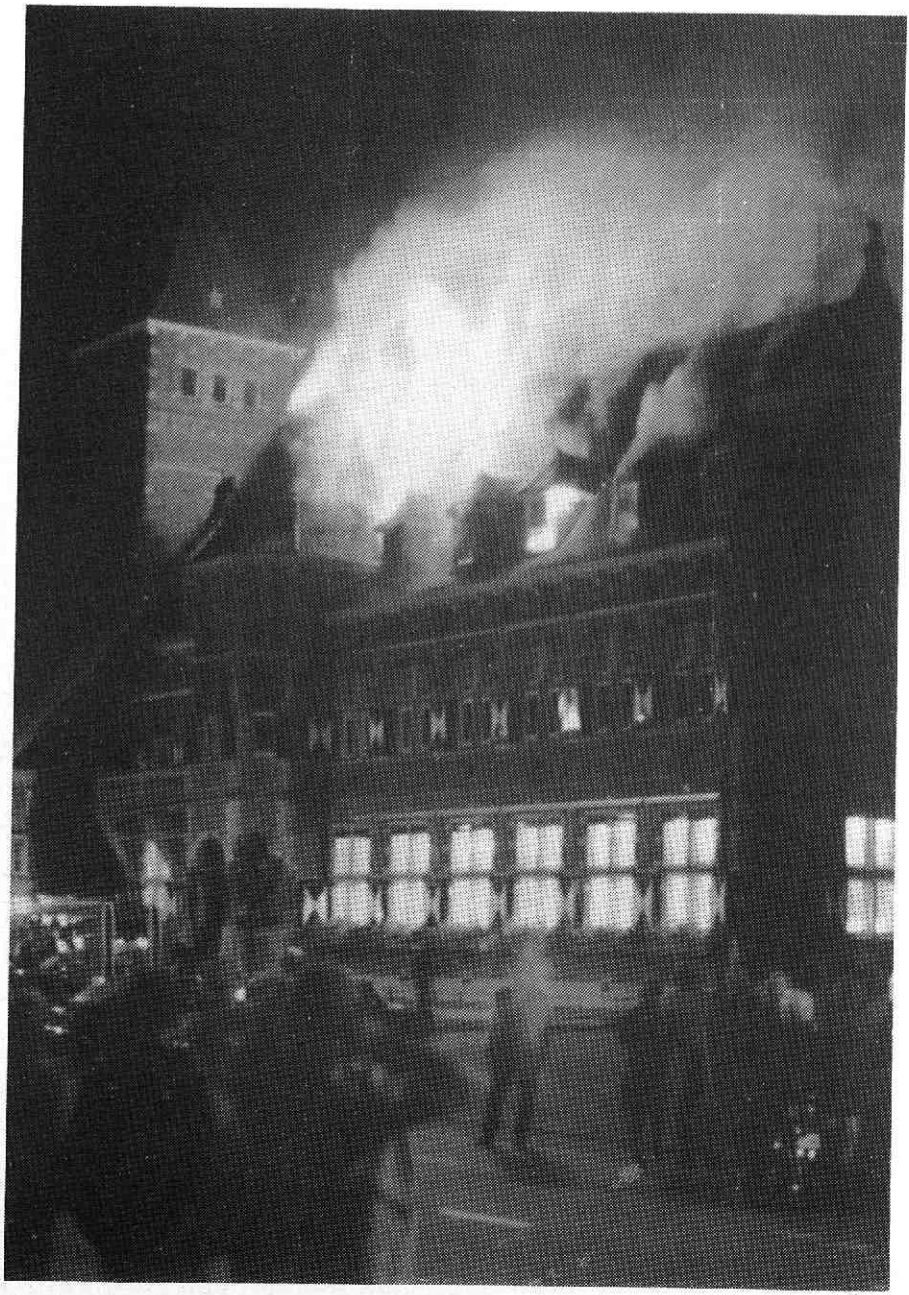

De brand op 21 oktober 1976. Foto W.J.A. Zwaan

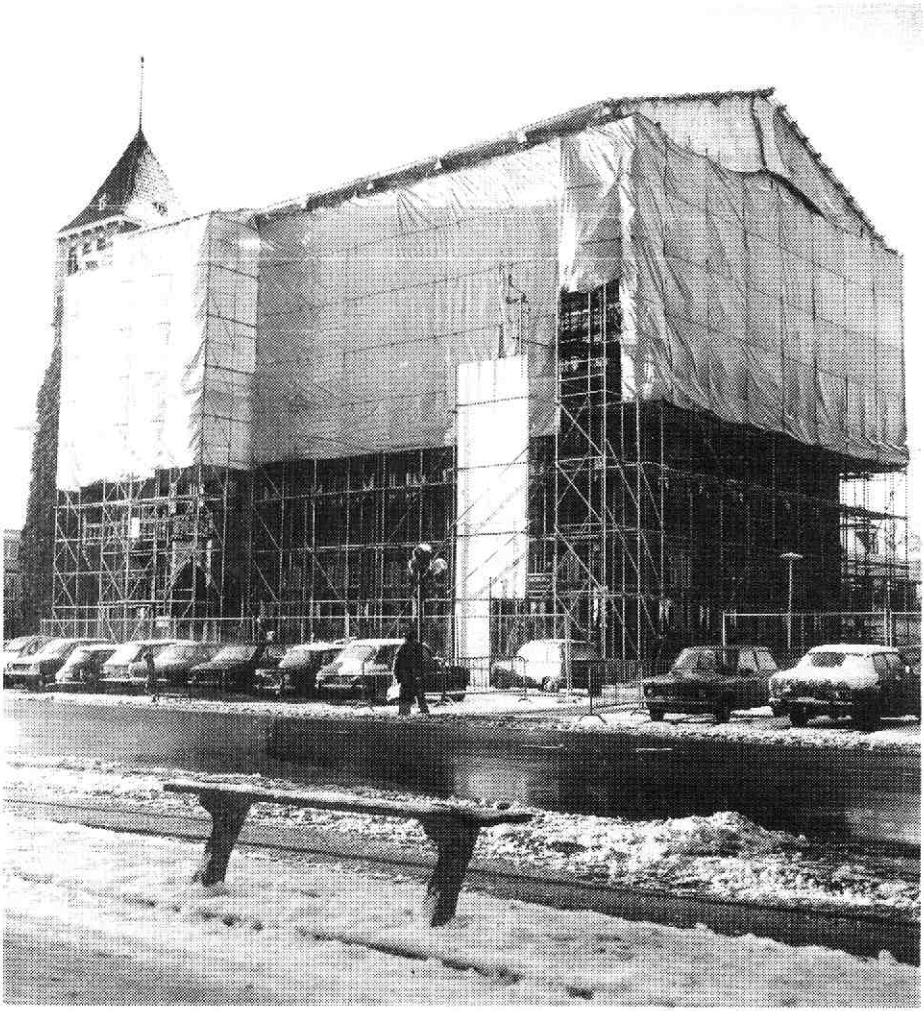

Het gemeentehuis in de steigers
Foto W. Vlietstra, 28 december 1976

Na de restauratie. Foto W. Vlietstra, 6 juni 1977